

Blok tematyczny: **Święta w Polsce i na Ukrainie**

Temat dnia: **Uroczystości państwowe w Rzeczypospolitej**

Cel lekcji: Uczeń doskonali umiejętność rozumienia ze słuchu. Uczeń poznaje leksykę związaną z polskimi uroczystościami państwowymi (Święto Niepodległości, Święto Konstytucji Trzeciego Maja oraz Dzień Matki). Uczeń kształci umiejętność pracy w grupach. Uczeń ćwiczy kompetencję czytania ze zrozumieniem. Uczeń potrafi dokonać porównania obchodów uroczystości państwowych obydwu krajów.

Pomoce:

Uczeń: przybory szkolne.

Nauczyciel: ilustracje, tekst preparowany.

Zapis w dzienniku:

Powitanie. Czynności administracyjne. Kontrola wykonania pracy domowej. Przypomnienie wiadomości poznanych na ostatniej lekcji. Doskonalenie umiejętności rozumienia ze słuchu. Poznanie nowej leksyki związanej z polskimi uroczystościami państwowymi. Kształcenie umiejętności pracy w grupach. Ćwiczenie kompetencji czytania ze zrozumieniem. Doskonalenie umiejętności porównania obchodów świąt w Polsce i na Ukrainie.

Przebieg:

1. Przywitanie. Dzień dobry. Dziś podsumujemy wiadomości, które poznawaliśmy w ciągu ostatnich kilku zajęć oraz poznamy kilka nowych sformułowań dotyczących polskich świąt państwowych.
2. Sprawdzenie pracy domowej.
3. Nauczyciel głośno czyta tekst wprowadzający do nowego tematu, poświęcony polskim świętom państwowym i rodzinnym. Proszę wskazać nazwy trzech polskich świąt, które pojawiły się w tekście.

Polacy lubią świętować. Oficjalne uroczystości towarzyszą takim wyjątkowym dniom jak: Święto Niepodległości czy Święto Konstytucji Trzeciego Maja. Są to bardzo ważne w kalendarzu

państwowych świąt. Oprócz nich istnieje szereg uroczystości, które Polacy świętują w swoich domach. Do nich zaliczamy Dzień Matki obchodzony w Polsce 26 maja.

5. Nauczyciel dzieli uczniów na grupy. Proszę uzupełnić luki w poniższym tekście. Odpowiedz na pytania do tekstu. Cyfry arabskie zapisz słownie (liczebniki główne)

Dlaczego rocznica uchwalenia Konstytucji Trzeciego Maja stała się jednym z najważniejszych świąt państwowych?

Po odzyskaniu niepodległości ju... w 1919 roku 3 maja zosta... ogłoszony świ...tem narodowym. W preambule pier...szej uch...alonej przez sejm konst...tucji - z 1921 roku - nawi...zywano do Ustawy majowej tak tre...cją, jak stylizowanym j...zykiem. Jej przywo...anie było do...odem tradycji i ciąg...ości państwowości polskiej. W roku 1925 dzień ten uzyska... dodatkowo sankcję religijną: ustanowiono tego dnia, pró... święta państwowego, ta...że religijne. Ten splot narodo...ego i katolickiego ...arakteru święta dopro...adził do ostrej krytyki ze strony ugr...powań lewicowych, ...oć nikt nie k...estionował nośnych ...artości konstytucyjnej tradycji. Le...ica jednak w takiej syt...acji ...czególnie akcento...ała ob...ody innego dnia: pier...szomajowego świ...ta pracy. W ...asie II wojny Pola...y na emigracji i w kraju równie... o...chodzili święto 3 Maja, zn...w symbolizujące op...r i walkę z ok...pantem.

Po roku 1945 kom...nistyczne w...adze zmierza...y do ...ikwidacji trzeciomajo...ych obchod...w ze ...zględu na ich utr...alony ...arakter narodo...o-katolicki. Przeci...stawiano im i nagła...niano propagandowo Świ...to Pracy. P...ez wiele lat nie odbywały się państ...owe uro...ystości związane z ro...nicą 3 maja, a ...szelkie pr...by ucz...enia święta podejmo...ane przez ...rodowiska opozycyjne ko...czyły się zazwy...aj zat...ymianiami i szykanami ze strony milicji i Sł...żby Bezpie...eństwa. Zmianę p...yniósł rok 1980. Wiosną 1981 odbyły się ...roczyste, oficjalne o...chody ro...nicy Konst...tucji: ...ładza próbo...ała za...łaszczyć przy...róconą tradycję. Doda...t...eba jednak, że ...łaśnie ...tedy udało się ...ydać kilka edycji tekstu, odbyło się ...iele spotkań o ...arakterze popularnona...kowym oraz poś...ięconych Konstytucji sesji ...istoryków. Ustawa ...ądowa po...racała do ś...iadomości i pamięci spo...ecznej Polak...w. Tr...dny czas stanu ...ojennego znó... uczynił z o...chodów tego ś...ięta konflikt mię...y władzą a społe...eństwem: ten konflikt o...chodów "naszych" i "oficjalnych" ...ęsto koń...ył się inter...encją milicji i ZOMO. P...ełom przyniósł rok

1990. Nowo ...ybrany Sejm i Senat powr....ciły do tradycji i proklamo.....ały dzień 3 maja
świ.....tem państ.....owym.

[<https://muzhp.pl/pl/e/1140/uchwalenie-konstytucji-3-maja>]

1. Tekst mówi o:

A) świętowaniu rocznicy konstytucji marcowej

B) doniosłości konstytucji majowej

C) wadach majowej ustawy zasadniczej

2. Po roku 1945 polscy komuniści zdecydowali, że

A) rocznicę konstytucji 3 maja należy nadal celebrować

B) rocznicę konstytucji 3 maja należy usunąć z polskiego kalendarza

C) konstytucja majowa będzie wzorem dla powojennego ustroju Polski

3. Upamiętnienie rocznicy uchwalenia konstytucji było możliwe po roku

A) 1945

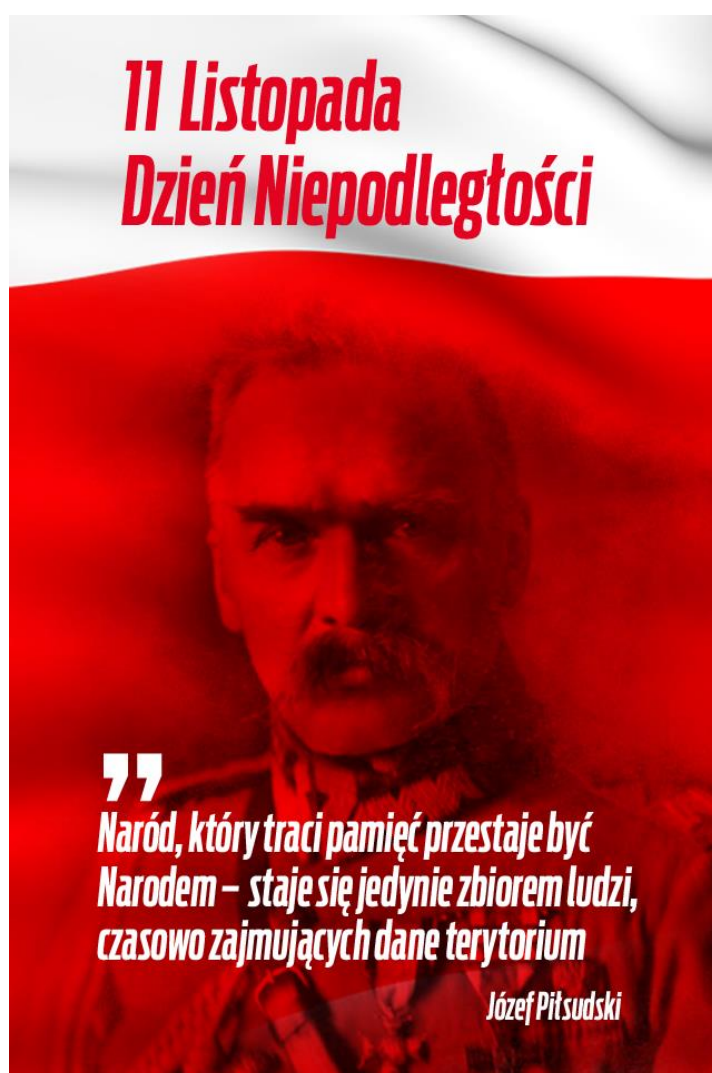
B) 1980

C) 2000

6. Uczniowie pozostają w tych samych grupach. W kolejnym zadaniu mają dokonać opisu fotografii przekazanej im przez nauczyciela (ilustracje w aneksie dla nauczyciela). Następnie liderzy danych grup prezentują rezultaty pracy pozostałym uczniom.

Zadanie domowe

Przeczytaj preambułę do Konstytucji Trzeciego Maja [w aneksie dla nauczyciela]. Podkreśl w niej czasowniki oraz dokonaj koniugacji w czasie teraźniejszym.

Dlaczego rocznica uchwalenia Konstytucji trzeciego maja stała się jednym z najważniejszych świąt państwowych?

Po odzyskaniu niepodległości już w 1919 roku 3 maja został ogłoszony świętem narodowym. W preambule pierwszej uchwalonej przez sejm konstytucji - z 1921 roku - nawiązywano do Ustawy majowej tak treścią, jak stylizowanym językiem. Jej przywołanie było dowodem tradycji i ciągłości państwowości polskiej. W roku 1925 dzień ten uzyskał dodatkowo sankcję religijną: ustanowiono tego dnia, prócz święta państwowego, także religijne. Ten splot narodowego i katolickiego charakteru święta doprowadził do ostrej krytyki ze strony ugrupowań lewicowych, choć nikt nie kwestionował nośnych wartości konstytucyjnej tradycji. Lewica jednak w takiej sytuacji szczególnie akcentowała obchody innego dnia: pierwszomajowego święta pracy. W czasie II wojny Polacy na emigracji i w kraju również obchodzili święto 3 Maja, znów symbolizujące opór i walkę z okupantem.

Po roku 1945 komunistyczne władze zmierzały do likwidacji trzeciomajowych obchodów ze względu na ich utrwalony charakter narodowo-katolicki. Przeciwwstawiano im i nagłaśniano propagandowo Święto Pracy. Przez wiele lat nie odbywały się państwowe uroczystości związane z rocznicą 3 maja, a wszelkie próby uczczenia święta podejmowane przez środowiska opozycyjne kończyły się zazwyczaj zatrzymaniami i szykanami ze strony milicji i Służby Bezpieczeństwa. Zmianę przyniósł rok 1980. Wiosną 1981 odbyły się uroczyste, oficjalne obchody rocznicy Konstytucji: władza próbowała zawłaszczyć przywróconą tradycję. Dodać trzeba jednak, że właśnie wtedy udało się wydać kilka edycji tekstu, odbyło się wiele spotkań o charakterze popularnonaukowym oraz poświęconych Konstytucji sesji historyków. Ustawa Rządowa powracała do świadomości i pamięci społecznej Polaków. Trudny czas stanu wojennego znów uczynił z obchodów tego święta konflikt między władzą a społeczeństwem: ten konflikt obchodów "naszych" i "oficjalnych" często kończył się interwencją milicji i ZOMO. Przełom przyniósł rok 1990. Nowo wybrany Sejm i Senat powróciły do tradycji i proklamowały dzień 3 maja świętem państwowym.

3 - trzy

1919 - tysiąc dziewięćset dziewiętnaście

1921 - tysiąc dziewięćset dwadzieścia jeden

1925 - tysiąc dziewięćset dwadzieścia pięć

- 1945 - tysiąc dziewięćset czterdzieści pięć
- 1981 - tysiąc dziewięćset osiemdziesiąt jeden
- 1990 - tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiąt

1. B) doniosłości konstytucji majowej
2. B) rocznicę konstytucji 3 maja należy usunąć z polskiego kalendarza
3. B) 1980

USTAWA RZĄDOWA

z dnia 3-go maja 1791 roku

[PREAMBUŁA]

W imię Boga w Trójcy Świętej Jedynego.

Stanisław August z Bożej łaski i woli Narodu Król Polski, Wielki Książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Inflancki, Smoleński, Siewierski i Czerniechowski, wraz z stanami skonfederowanymi, w liczbie podwójnej Naród Polski reprezentującymi, uznając, iż los nas wszystkich od ugruntowania i wydoskonalenia konstytucji narodowej jedynie zawisł, długim doświadczeniem poznawszy zadawnione rządu naszego wady, a chcąc korzystać z pory, w jakiej się Europa znajduje, i z tej dogorywającej chwili, która nas samym sobie wróciła, wolni od hańbiących obcej przemocy nakazów, ceniąc drożej nad życie, nad szczęśliwość osobistą egzystencją polityczną, niepodległość zewnętrzną i wolność wewnętrzną narodu, którego los w ręce nasze jest powierzony, chcąc oraz na błogosławieństwo, na wdzięczność współczesnych i przyszłych pokoleń zasłużyć, mimo przeszkód, które w nas namiętności sprawować mogą, dla dobra powszechnego, dla ugruntowania wolności, dla ocalenia ojczyzny naszej i jej granic, z największą stałością ducha niniejszą konstytucję uchwalamy i tę całkowicie za świętą, za niewzruszoną deklarujemy, dopóki by naród w czasie, prawem przepisany, wyraźną wolą swoją nie uznał potrzeby odmienienia w niej jakiego artykułu. Do której to konstytucji dalsze ustawy sejmu teraźniejszego we wszystkim stosować się mają.

[<http://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/kpol/1791.html>]